

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	3
2	Obecná charakteristika školy	4
2.1	Velikost školy.....	4
2.2	Lokalita školy.....	4
2.3	Charakter a specifika budovy.....	4
3	Podmínky vzdělávání.....	5
3.1	Věcné podmínky	5
3.2	Životospráva.....	6
3.3	Psychosociální podmínky	6
3.4	Organizace chodu.....	7
3.5	Řízení mateřské školy.....	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění	8
3.7	Spoluúčast rodičů.....	9
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	9
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	10
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	10
4	Organizace vzdělávání.....	11
5	Charakteristika vzdělávacího programu	13
5.1	Zaměření školy	13
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	13
5.3	Metody a formy vzdělávání	13
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	14
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	14
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	14
6	Vzdělávací obsah.....	15
6.1	Integrované bloky	15
6.1.1	Cestujeme časem	15
6.1.2	Cestujeme prostorem	26
6.1.3	Cestujeme životem	30
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	46
6.3	Dílčí projekty a programy.....	47
7	Systém evaluace.....	48

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: CESTIČKA

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Vysoký Chlumeč, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Vysoký Chlumeč

KONTAKTY: www.zsamsvysokychlumeč.cz skola@zsamsvysokychlumeč.cz

REDIZO: 600054845

IČO: 75030276

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Veronika Křenková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Veronika Křenková, ředitelka školy

Mgr. Olga Trachtová Hadáčková, koordinátorka ŠVP

Marcela Šeráková, vedoucí učitelka MŠ

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Městys Vysoký Chlumeč

ADRESA ZŘIZOVATELE: Vysoký Chlumeč 14 ; 262 52

KONTAKTY: www.vysoky-chlumeč.cz; tel: 318 865 575

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2022

ČÍSLO JEDNACÍ: 250-2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 21. 6. 2022

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 39 (24+15)

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 4

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy: Škola se nachází uprostřed městyse Vysoký Chlumeč.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Předškolní vzdělávání v naší škole probíhá ve dvou třídách. První je umístěna v přízemí budovy společně se základní školou. Lesní mateřská škola využívá prostory školní zahrady a blízkého okolí školy. Zázemím pro LMŠ je dřevěný zahradní domek a přístřešek v zahradě.

Dopravní dostupnost školy:

Škola se nachází uprostřed městyse Vysoký Chlumeč. Ten je domovem většiny dětí. Díky dobré dopravní dostupnosti naší školu navštěvují také děti z okolních vesnic a nedalekých Sedlčan.

Informace z historie školy:

Mateřská škola ve Vysokém Chlumci byla založena 1950 v přízemí budovy tehdejší školy.

V roce 2022 vznikla druhá třída - Lesní mateřská škola. V provozu je od 1.9.2022.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Obě třídy MŠ mají dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Třída v budově školy má dvě místnosti, přičemž jedna z nich je v odpoledních hodinách využívána jako klidná ložnice. Je vybavena dětským nábytkem, hygienickým zařízením (umývárny, toalety) i vybavením pro odpočinek dětí (lůžka). Vše je přizpůsobeno antropometrickým požadavkům, odpovídá počtu dětí. Zařízení je zdravotně nezávadné, bezpečné a estetického vzhledu. Teplo je zajištěno ústředním vytápěním, světlo zajišťují dostatečně velká okna.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Dětské práce jsou přístupné dětem i jejich rodičům.

LMŠ využívá venkovní prostory a dřevěný zahradní domek o rozměrech 4 x 6 m, se sedlovou střechou, třemi okny a vchodovými dveřmi. K osvětlení používá osvětlení napájené pomocí Slunce. Tepelný komfort zajišťují kamna, která jsou náležitě zabezpečena a ohraničena tak, aby nebyla přístupná dětem. V zázemí je také vymezen prostor na úschovu náhradního oblečení pro děti a skladový prostor na pomůcky. V přilehlém přístřešku zahrady je potřebné sociální zázemí: toalety (1 pro dospělé a 2 pro děti) a tři umyvadla.

Všichni žáci školy využívají školní zahradu se vzrostlými stromy a členitým terénem. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity.

Budova školy dále nabízí pro využití malou tělocvičnu, kuchyňku v družině a ateliér s keramickou pecí.

Máme v plánu dle finančních, materiálních, organizačních a personálních možností:

- vymalování třídy;
- dovybavení třídy hračkami a učebními pomůckami pro děti od 2 do 3 let;
- nátěr herních prvků školní zahrady;
- vybavení třídy - police pro snadnou dostupnost dětmi;
- lavičky na zahradě;
- chodník pro bosé nohy.

3.2 Životospráva

Ve školní jídelně je dětem poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisu. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů. Děti mají stále k dispozici ve třídě i venku dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Je nepřijatelné nutit děti do jídla.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci - aby např. rodiče mohli své děti přivádět podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě mateřské školy.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku. Mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku. Nenutíme děti ke spánku na lůžku.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Naším cílem je, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Učitelé respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností.

Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádským společenstvím, ve kterém mají přirozenou příležitost socializace.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování

nezdravé soutěživosti dětí. Jakákoliv komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřijatelná.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech. Je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě. Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při nástupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp.

Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas).

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

3.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola je součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Vysoký Chlumec.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny.

Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek.

Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu.

Pedagogický sbor pracuje jako tým a zve ke spolupráci rodiče.

Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními pedagogy. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základní školou a při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí také s odborníky poskytujícími pomoc.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají. Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů.

Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti.

V naší škole je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

V budoucnosti bychom chtěli doplnit náš pedagogický tým o odborného logopeda.

3.7 Spoluúčast rodičů

Naším cílem je, aby ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panovala oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod.

Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Rodiče mají své zastoupení také ve školské radě.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP. Škola zajišťuje možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů. V mateřské škole jsou k dispozici technické a didaktické kompenzační pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte.

Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga.

Dle potřeby vedení školy, pedagogové a rodiče navrhují další úpravy podmínek, které jsou potřebné pro zefektivnění vzdělávání, včetně časového harmonogramu pro efektivní a systematické zlepšování podmínek vzdělávání.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami).

Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.

Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky, např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním.

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty, jako jsou zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole nejsou především personální podmínky pro přijímání dětí od dvou let. Avšak zájem o tuto možnost vzdělávání v našem regionu stoupá. Pokud nám to finanční, materiální a personální možnosti dovolí, vzdělávání dětí od dvou let otevřeme.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Naše škola má dvě třídy předškolního vzdělávání.

1. Kamenná - třída v budově školy, prvky Začít spolu, kapacita 24 dětí;
2. Lesní - lesní mateřská škola, především venkovní prostory školy, kapacita 15 dětí.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Zařazování do těchto tříd probíhá dle zájmu rodičů.

V případě nerovnoměrného zájmu určí zařazení do třídy ředitelka školy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou pedagogů specifikuje třídní vzdělávací program.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

O přijetí dítěte do mateřské školy rozhoduje ředitelka školy ve správním řízení.

Pro zápis do mateřské školy je rozhodující věk, kterého dítě dosáhne k 31. 8. v roce zápisu.

O přijetí dítěte se zdravotním postižením (dle § 16 odst. 9 školského zákona) rozhodne ředitelka školy na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře (§ 34 odst. 6 školského zákona).

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání dítěte se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy.

Povinné předškolní vzdělávání lze plnit i formou individuálního vzdělávání v odůvodněných případech. Zákonný zástupce je povinen tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku.

Oznámení o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte;
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno;
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.

Ředitelka školy doporučí zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno (dle platného Školního vzdělávacího programu mateřské školy).

Úroveň osvojených výstupů v jednotlivých oblastech je ověřována v první polovině listopadu.

Ověřování očekávaných výstupů probíhá formou rozhovoru s dítětem, formou didaktických her, pracovních listů a pozorování v provozu mateřské školy, do něž se dítě na určitý čas začlení.

Pokud zákonný zástupce nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ukončí ředitelka dítěti individuální vzdělávání; po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Cílem je pomáhat dětem objevovat svět kolem nás, objevovat druhé a své místo ve společnosti jiných dětí, objevovat sám sebe a své potřeby a zájmy.

Využíváme potenciál naší školy:

- zahrada - krajina - rybníky - lesy;
- hrad;
- skanzen;
- propojenost se školou;
- spolupráce třídy s prvky Začít spolu a třídy lesní mateřské školy.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Rozvoj dítěte – s důrazem na zdravý tělesný i duševní rozvoj, pohodu, spokojenost, naplnění základních potřeb, především bezpečí a jistoty.

Rozvoj schopnosti učení – podpora vlastního zájmu a zvědavosti dítěte, kladná motivace k dalšímu poznávání, rozvíjení řečových schopností, důraz na přirozenou chuť k učení, porozumění a schopnost dítěte chápat věci kolem, jejich změnu či pohyb, a pozitivně na ně reagovat, vyrovnávat se s nimi, přizpůsobovat se.

Osvojení si základů hodnot, jež by měly tvořit naši společnost – především důraz na individualitu a svobodu, rovnost všech lidí, pomoc trpícím a ohroženým, péče a zájem o druhé, tolerance a ohled na jiné, předávání kulturní tradice a dědictví, základy efektivní komunikace, spolupráce, spolupodílení se na rozhodování a odpovědnosti za ně.

Rozvoj osobní samostatnosti a schopnosti se tak projevit a působit na své okolí – poznání sebe sama, vlastních zájmů, schopnosti svobodně ovlivňovat různé situace, rozvoj sebevědomí a zdravé sebedůvěry, tvůrčí spolupráce v kolektivu i rodině, zodpovědnost za své činy.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Pro rozvoj klíčových kompetencí jsou v mateřské škole uplatňovány odpovídající formy a metody práce. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém učení, zpravidla ve skupinách

a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovního poučování. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Metody vzdělávání:

Hlavní a nejdůležitější prostor má hra a spontánní aktivity dětí. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, s vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzdělávání dětí od dvou do tří let zatím nezajišťujeme.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Cestujeme časem

Název integrovaného bloku	Cestujeme časem
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Objevování zákonitostí přírody, orientace v čase
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • uvědomění si změny času • názvy dnů, měsíců, ročních období; kolik mám let, kdy jsem se narodil • PODZIM - sklizeň - poznání ovoce, zeleniny; příprava na zimu - zvířata, rostliny; lampióny, dýně, draci, • ZIMA - v přírodě - rostliny, živočichové; člověk - oblečení; zimní sporty; krmítko, • JARO - pozorování délky dne, příroda - co první kvete, zvířata a jejich mláďata • LÉTO - hry dětí v létě • SLAVÍME - kníže Václav, svátek republiky, sv. Mikuláš, Vánoce, masopust, Velikonoce, svátek matek, zahradní slavnost, svátek a narozeniny - orientace v kalendáři, posvícení, Tři králové, den dětí • POČASÍ • OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ - třídění odpadu, úklid, Den Země • ŽIVÁ A NEŽIVÁ PŘÍRODA

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) zorganizovat hru prožívat radost ze zvládnutého a poznaného utvořit jednoduchý rým vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	získání relativní citové samostatnosti	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	<p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>zorganizovat hru</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p> <p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p>	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p>	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<p>náčíní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>
	<p>rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit</p>	<p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
	<p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>
	<p>si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky</p>	<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>		<p>jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p>
	<p>vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p>
		<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
		<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
	<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
		<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj a užívání všech smyslů	
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat některá písmena a číslice, popř. slova
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy		spolupracovat s ostatními uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) poznat napsané své jméno sledovat očima zleva doprava poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech sledovat a vyprávět příběh, pohádku správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p>
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p> <p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>	<p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>održovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat některá písmena a číslice, popř. slova
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p>
<p>dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>
<p>se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.1.2 Cestujeme prostorem

Název integrovaného bloku	Cestujeme prostorem
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Orientace v prostoru
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • Sedlčansko - vesnice kolem VCH, krajina, potoky, názvy kopců, Vltava • Česká republika - hlavní město, náš kraj • kontinenty, multikulturní výchova, cizí jazyky • vesmír • dopravní výchova • svět vědy a techniky

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popisat situaci (skutečnou, podle obrázku) učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření základů pro práci s informacemi rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj	sledovat očima zleva doprava chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahů k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

6.1.3 Cestujeme životem

Název integrovaného bloku	Cestujeme životem
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Jak funguje moje tělo, moje psychika a mezilidské vztahy
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo - základní orientace, smysly • sport, prevence úrazu • jak se jsem narodil - úcta k zázraku života • moje rodina • kamarádi, mezilidské vztahy • adaptace, sebeobsluha, pravidla • hygiena, zdraví, (ne)zdravé potraviny • emoce • umění - literární, výtvarné, dramatické, hudební • povolání, řemesla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p>
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>zorganizovat hru</p>
<p>uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení</p>	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
<p>řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého</p>	<p>ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými</p>	<p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p>
<p>se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)</p>	<p>rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit</p> <p>rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání</p>	<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
<p>si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky</p>	<p>získání relativní citové samostatnosti</p>	<p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p>
	<p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p>	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p>
	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p>
<p>dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky</p>	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p>
		<p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
		<p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost</p>	<p>rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie</p>	<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p>
		<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) chápat slovní vtip a humor porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	uvědomění si vlastního těla	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího) vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	<p>situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p>
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	<p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p> <p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p>
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení	<p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)</p>	<p>pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p>
	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
<p>napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí</p>	<p>rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se</p>	<p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) zorganizovat hru

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému rozvoj kooperativních dovedností	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti spolupracovat s ostatními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	utvořit jednoduchý rým řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“ nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevášnivost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	<p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p>
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>počít, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	zorganizovat hru chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je domluvit se slovy i gesty, improvizovat uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	rozhodovat o svých činnostech vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	spolupracovat s ostatními chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
		porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých zachovávat správné držení těla
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) zorganizovat hru

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Každá třída má zpracovaný vlastní TVP.

Hlavičku tvoří charakteristika třídy, specifikace činností se dvěma pedagogy, metody a formy vzdělávání, pravidla třídy, organizace oběda nebo svačiny od přípravy až po úklid a třídní rituály.

Celoroční plán činnosti vychází ze ctností, které pro jednotlivé měsíce daného školního roku vybírá na jeho počátku pedagogický sbor školy pro MŠ i ZŠ. Jde tedy o společná témata.

Obsahovou náplní TVP jsou tematické celky, ve kterých jsou zpracovány cíle, konkrétní výstupy a konkrétní činnosti.

Přílohou TVP je zásobník pomůcek.

6.3 Dílčí projekty a programy

Využíváme možnosti propojení se základní školou a společně realizujeme tyto programy:

VÝCHOVA KE CTNOSTEM - KARTY CTNOSTÍ

- každý měsíc

HRAD

- vnímat krásu dominanty Vysokého Chlumce
- pohádky o princeznách a rytířích
- pojmy - věž, hradby, nádvoří, palác, kaple
- jak moc je starý
- číst znak Lobkowiczů

JAK SE ŽILO - SKANZEN

- řemesla
- jak žili naši předkové - vybavení domácností
- zemědělství

Dle možností zařazujeme:

DOPRAVNÍ VÝCHOVA

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA

- Záchranné stanice Hrachov, Vlašim
- Motýláríum Votice

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Vize a cíle školy jsou jasně formulované v ŠVP včetně podmínek pro jejich dosažení, pedagogové je sdílí. ŠVP je v souladu s RVP. Škola má nastavená pravidla a mechanismy organizování činnosti a komunikuje o nich s pedagogy, zřizovatelem i rodiči. Spolupracuje s vnějšími partnery. MŠ je vstřícné a bezpečné místo pro děti, rodiče i pedagogy.	Soulad ŠVP s RVP PV, soulad TVP se ŠVP, SWOT analýza, hospitace, třídní schůzky, schůze školské rady, pedagogické porady, školní řád a další vnitřní předpisy, systém úrazové prevence a prevence rizikového chování	Průběžně, minimálně 1x ročně	Ředitelka školy, pedagožky tříd MŠ
Pedagogické vedení školy	Vedení školy aktivně řídí, pravidelně monitoruje a vyhodnocuje práci školy a přijímá účinná opatření. Vedení školy aktivně vytváří zdravé školní klima - pečuje o vztahy všech aktérů. Vedení školy pečuje o naplnění potřeb pedagogů a jejich rozvoj, klade důraz na vlastní profesní rozvoj. Vedení školy zabezpečuje materiální podmínky.	Kontrola plnění cílů ŠVP a TVP, hospitace (práce učitelů, kvalita podmínek vzdělávání včetně materiálních), hodnocení efektivity nastavených procesů vedení formou rozhovoru, hodnocení prostředí školy a prosociálnosti vztahů, plán DVPP a jeho plnění, sebehodnocení pedagogů, pedagogické porady	Průběžně	Ředitelka školy, pedagožky MŠ
Kvalita pedagogického sboru	Pedagogové jsou kvalifikovaní a odborně zdatní profesionálové. V komunikaci důsledně dodržují respektující přístup, aktivně spolupracují (i na svém profesním rozvoji) a poskytují si vzájemně podporu a zpětnou vazbu. Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti.	Hospitace, doklady o získání odborné kvalifikace, DVPP, sebereflexe	Průběžně, alespoň 2x ročně	Ředitelka školy, pedagožky MŠ

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Vzdělávání	Pedagogové systematicky promýšlejí a připravují vzdělávání v souladu s vědomostními, dovednostními i postojeovými cíli definovanými v kurikulárních dokumentech školy a individuálními potřebami dětí. Pedagogové využívají široké spektrum výchovně-vzdělávacích strategií pro naplnění stanovených cílů, zaměřují se na sociální a osobnostní rozvoj dětí. Pedagogové systematicky sledují pokrok každého dítěte a při plánování a realizaci vzdělávání zohledňují individuální potřeby dětí.	Evaluaace jednotlivých integrovaných bloků, třídní kniha, pedagogická diagnostika a portfolia dětí, hospitace, soulad TVP, ŠVP a RVP	Průběžně dle potřeby	Pedagožky MŠ
Vzdělávací výsledky	MŠ soustavně získává informace o posunech výsledků každého dítěte ve všech vzdělávacích oblastech a reaguje na ně vhodnými pedagogickými opatřeními. Výsledky vzdělávání dětí odpovídají očekávaným výsledkům podle vzdělávacích programů. MŠ sleduje a vyhodnocuje úspěšnost dětí v průběhu, při ukončování předškolního vzdělávání a podle možnosti i v dalším vzdělávání a aktivně s výsledky pracuje v zájmu zkvalitnění vzdělávání.	Plnění cílů ŠVP, pedagogická diagnostika, portfolio dítěte, případně IVP nebo PLPP, záznamy v třídní knize, pedagogické porady	Průběžně dle potřeby	Pedagožky MŠ
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	MŠ vytváří každému dítěti a jeho rodině rovné příležitosti ke vzdělávání bez ohledu na jeho pohlaví, věk, etnickou příslušnost, kulturu, rodný jazyk, náboženství, rodinné zázemí, ekonomický status nebo potřebu podpůrných opatření. MŠ poskytuje účinnou podporu všem dětem s potřebou podpůrných opatření. MŠ věnuje patřičnou pozornost osobnostnímu rozvoji dětí, rozvíjí u nich otevřenost, toleranci a respekt vůči	Rozhovor, pedagogická diagnostika, podmínky pro přijetí, dokumenty poradenských zařízení, pedagogická rada	Průběžně dle potřeby	Pedagožky MŠ, ředitelka školy

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	jinakosti a dbá na to, aby žádné dítě nebylo vyčleňováno z kolektivu.			